

ACI, prezintă la Forumul de Politici privind Dezvoltarea, de la Bruxelles

Cooperativele, laborator viu al democrației

Recent s-a desfășurat, la Bruxelles, Forumul de Politici privind Dezvoltarea (PFD), organizat de Comisia Europeană, cu participarea organizațiilor societății civile, a autorităților locale, instituțiilor UE și a statelor membre. Mișcarea cooperatistă internațională a fost reprezentată în panelul de deschidere, subliniind rolul pe care cooperativele îl joacă în construcția unei dezvoltări durabile și incluzive.

Deschiderea forumului a reunit personalități importante din domeniul cooperării pentru dezvoltare, între care Koen Doens, director general al DG Parteneriate Internaționale (Comisia Europeană), Marc Noël, director de parteneriate al Alianței Cooperativele Internaționale (ACI), Susana Eróstegui, director executiv al rețelei boliviene pentru Cooperare Internațională (MESA) și Bernadia Tjandradewi, secretar general UCLG-ASPAC.

Parteneriatul ACI-UE pentru dezvoltare

În intervenția sa, Marc Noël a descris cooperativele ca fiind „un laborator viu al participării democratice”. El a explicat: „Modelul de guvernanta al cooperativele, împreună cu faptul că acestea sunt deținute și controlate de membri, înseamnă că fac parte atât din societatea civilă, cât și din sectorul privat. Cooperativele acordă prioritate bunăstării comunității în locul maximizării profitului și redistribuie bogăția comunității, în locul acțiunilor, ceea ce crește considerabil impactul acestora asupra proceselor de dezvoltare”.

Totodată, oficialul ACI a subliniat importanța consolidării societății civile și a autorităților locale, pentru a construi „o democrație vie și incluzivă”, într-un context marcat de ascensiunea regimurilor autoritare și de fragilizarea statului de drept internațional. „Un parteneriat puternic între Comisia Europeană și societatea civilă este acum mai important ca niciodată pentru a lucra spre un mediu mai favorabil în viitor”, a declarat acesta.

► PAGINA 3

Cizmarul din Iași care a transformat meseria în destin

Povești de viață din meșteșuguri

În 2024, la Iași, cu prilejul Consiliului Național al UCECOM, am descoperit nu doar forța unei organizații cu tradiție, ci și chipurile vii ale meșteșugului românesc. Zăbovind în „Orașul celor șapte coline”, atenția jurnalistică ni s-a îndreptat spre atelierul lui Florin Coșuleanu, un cizmar deosebit care și-a transformat meseria într-un destin și care, prin atelierul său modest, duce mai departe demnitatea și eleganța meșteșugului practicat.

În inima cartierului Alexandru cel Bun din Iași, la nr. 25, timpul pare să curgă altfel. Printre cutii de pantofi, miros de piele și zgomot de unelte vechi, Florin Coșuleanu, un cizmar în vârstă de 65 de ani, păstrează vie arta reparației și eleganța meșteșugului românesc.

Deși visase să devină mecanic auto, soarta l-a adus, în 1979, în atelierele Cooperativei „Solidaritatea”. Acolo, alături de alți maeștri ai pielăriei, a învățat rigoarea lucrului bine făcut și frumusețea pantofului croit la comandă. „Sunt din Botoșani și așa a fost să fie, să ajung la Iași. Am vrut să fac altă meserie, dar s-a întâmplat altceva. Voiam să mă fac mecanic auto, însă părinții nu m-au lăsat să plec, pentru că trebuia să mă duc la București și au cerut să nu îi las singuri. Pe urmă, a trebuit să fac școala de croitor în piele, dar nici asta nu s-a putut și am ajuns la cizmărie, care nu mi-a plăcut, dar soarta așa a vrut. Înainte, când făceam la comandă papuci, numai piele foloseam, nici nu era mușamaua asta. Atunci, se lucra numai în piele. Prima pereche mi-am făcut-o mie, la trei luni de la începerea școlii. Am făcut școala la UCECOM și mi-am făcut pantofi cu toc mare și cu platformă, cum se purta. Pe urmă, a început să-mi placă cizmăria de nevoie. Îmi trebuiau bani, mi-am ajutat și părinții, între timp. Mă ocup cu asta din 1979. Am lucrat în cooperatie, la Cooperativa Solidaritatea, unde am făcut papuci la comandă”, povestește Florin.

► PAGINA 2

Povestea unei cooperative care rezistă vremurilor dificile

SCM MUNCA Roman - tradiție, perseverență și calitate în confecții

Într-o piață a confecțiilor marcată de incertitudine, de comenzi instabile și de presiunea concurenței – care nu întotdeauna este corectă și știm asta –, SCM MUNCA Roman rămâne un exemplu de rezistență și adaptabilitate. Cooperativa își are rădăcinile în anul 1967, iar azi, de peste jumătate de secol, continuă să producă articole de calitate superioară – de la gecii cu puf și echipamente de schi până la rochii elegante –, menținând colaborări de două decenii și mai bine cu parteneri fideli.

Sub conducerea d-nei președinte Gavril Cornelia, societatea a demonstrat în ultimii ani că poate supraviețui și în cele mai dificile contexte, de la pandemie până la creșterile bruște de costuri și lipsa forței de muncă. „Ne-am bucurat că am supraviețuit de la o lună la alta”, ne-a povestit ea, recunoscând că vremurile sunt grele, însă experiența și priceperea oamenilor din cooperativă fac diferența în astfel de momente.

Astăzi, într-un sector în care „trendul este mai degrabă de restrângere decât de dezvoltare”, SCM MUNCA Roman rămâne un reper local al valorii și al seriozității, un spațiu unde munca, tradiția și solidaritatea colaboratorilor se împletesc pentru a menține vie o ramură esențială a cooperatiei meșteșugărești.

Concluzia interviului pe care îl publicăm în numărul de față este aceea că, oricât de mari ar fi provocările, experiența oamenilor cu tradiție în meserie îmbinată cu eforturile noilor generații poate păstra standarde înalte de calitate și negreșit va aduce parteneriate stabile.

Cum apreciați potențialul productiv al societății dvs. și ce schimbări majore ați constatat în piață?

Cooperativa MUNCA Roman se detașează de restul societăților concurente prin stabilitate și printr-un potențial productiv care se adresează pieței de confecții ce impun o calitate deosebită (geci cu puf, veste, echipament de schi, rochii etc.). În acest moment, avem 4 linii de producție, cu un număr minim de personal de 16 lucrători și maxim 21 (cu totul, aprox. 80 persoane).

Schimbările majore în activitatea de producție confecții pe care eu le-am remarcat ar fi reducerea cantitativă a comenzilor, probleme cu materialele și accesoriile (calitative, dar și cantitative), termene de plată ale facturilor mult mai mari, dificultatea de a găsi personal calificat.

► PAGINA 3

De prin lumea cooperatistă

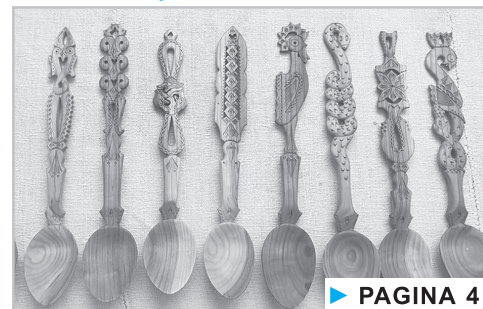
► PAGINA 2

Oameni și locuri - întâlniri istorice

► PAGINA 3

Povestea lingurilor cu simboluri străvechi

► PAGINA 4

5 9 4 8 4 1 4 0 0 0 6 1

2 5 0 0 9

Povești de viață din meșteșuguri

(Urmare din pagina 1)

După Revoluție, când drumurile cooperatiei s-au ramificat, Florin și-a deschis propria prăvălie, pornind de la zero, fără clienți și fără siguranța zilei de mâine. Primele șase luni au fost grele: „După Revoluție, m-am gândit să deschid în particular, pentru că nu mai aveam unde să lucrez, să-mi câștig o bucată de pâine cinstită prin muncă. Șase luni de zile nu mi-a intrat nimeni aici. O singură persoană de-ar fi intrat măcar! Într-o zi, a venit cineva și am făcut 2 lei. Eram bucuros că am spart gheața, intrase o bătrânică și i-am lipit ceva la papuci”.

Astăzi, Florin este unul dintre cei mai cunoscuți cizmari din Iași, dar atelierul său nu-i doar un loc unde pantofii își capătă o a doua viață, ci și o lecție despre demnitatea muncii. De altfel, într-un loc vizibil din atelier, el a pus următorul anunț: „Atenție, încălțăminte necurățată se taxează dublu!”. Mesajul este pentru clienții care aduc încălțăminte murdară la reparat și nu arată respect față de cel căruia îi trec pragul. De ce astfel de vorbe? Pentru că Florin Coșuleanu știe mai bine ca oricine că a fi cizmar nu mai este o simplă

meserie, ci o mărturie de viață, transmisă prin gesturi, prin povești și prin modestia unui meșteșugar care nu a renunțat niciodată.

Florin își amintește cu drag de anii cooperatiei, când cizmarii lucrau împreună, învățau unii de la alții și aveau sprijinul unei structuri solide – „Eram o familie de meseriași. Cooperatia însemna siguranță, dar și mândria de a face parte dintr-un sistem care prețuia meseria”.

Deși spune cu emoție că meseriașii „dispar” – fiind tot mai puțini cei care practică arta cizmariei –, povestea lui Florin arată de ce acest meșteșug are nevoie să fie redescoperit și sprijinit. Atelierul său mic din Iași devine un simbol: un loc unde tradiția și priceperea se împletesc cu răbdarea și omenia. „Trebuie să fii bun în viață, să dăruiești ca să primești”, spune Florin. Poate tocmai acest spirit de dăruire arată de ce cooperativa meșteșugărească rămâne un pilon al comunității.

Cizmarul din Iași este dovada vie că, dincolo de pantofi reparați, meșteșugurile noastre repară și legătura dintre oameni, dintre trecut și viitor.

LAURENȚIU TEODORESCU

ACS Voința Arad, performanță și rezultate

De la competiții europene și mondiale până la podiumuri naționale, sportivii clubului Voința Arad și-au confirmat valoarea în numeroase discipline, demonstrând încă o dată că munca, pasiunea și perseverența aduc rezultate remarcabile.

Iar dintre acestea, merită evidențiate în principal cele obținute pe plan extern.

La Konjic, în Bosnia și Herțegovina, unde s-a ținut Campionatul European de Rafting, ACS Voința Arad a ieșit pe 2 în cadrul categoriei Para Rafting, prin sportivii Babos Claudiu, Molnar Raimond, Mocanu Adrian și Bracon Constantin. În premieră pentru România, un sportiv al clubului a participat la Campionatul Mondial de Wildwater-Kayak (Sabero, Spania), o reușită obținută prin colaborarea cu Federația Internațională de Kayak, marcând un moment istoric pentru kaiacul românesc.

La nivel național, ACS Voința Arad a performat într-o gamă largă de competiții:

- Campionatul Național de Ergometru Seniori și Master (Snagov, martie): Babos Molnar Claudiu – locul 2 la dublu masculin 1000 m.
- Campionatul Național de Master Kayak-Canoe (Bascov, august): rezultate excelente pentru Babos Molnar Claudiu (loc 1 la K1, K2 mixt și K4) și Molnar Raimond (loc 1 K4, loc 2 K2).
- Campionatul Național de SUP pe Ape Deschise (Constanța, septembrie): Babos Molnar Cristian își păstrează titlul de campion la juniori, Takacs Andrea – loc 2 la 9 km și loc 3 la 200 m (Seniori F), iar Babos Claudiu – loc 2 la master.

Clubul arădean a fost printre cele patru care au luat parte la prima ediție a Concursului Național de Para-Canoe, de la Bascov. Rezultatele au fost remarcabile:

- Bracon Constantin – locul 1 la K1 200 m para;
 - Mocanu Adrian – locul 2 în aceeași probă.
- La Cupa României de ciclo-cross, sportivii clubului au obținut podiumuri în mai multe etape:
- Gheorghiu Maria – locul 1 (Copii B F);
 - Barbu Maya – locul 2 (Cadeți F);
 - Takacs Andrea, Dragoș Nicolas, Dragoș Cristian – locuri 3 la diferite categorii.

La Cupa Voința Arad Extrem – Kaiac Slalom, clubul a adus în prim-plan un sport olimpic aflat în dezvoltare în România. Evenimentul, aflat la a doua ediție, a reunit sportivi din mai multe categorii de vârstă, iar reprezentanții Voinței au urcat pe podium la toate categoriile.

De la participări internaționale și podiumuri naționale, până la integrarea sportivilor cu dizabilități și organizarea de competiții locale, clubul demonstrează o viziune modernă și incluzivă.

NICHOLAS CEZAR

De prin lumea cooperatistă

Rochdale, capitala cooperatiei pentru o săptămână

Rochdale, locul de naștere al mișcării cooperatiste moderne, a fost centrul dezbaterilor globale despre viitorul sectorului. Mai bine de 400 de delegați din peste 60 de țări au participat la Congresul Co-op, parte a unei serii de evenimente care a inclus și Adunarea Generală a ACI. Întreaga sărbătoare, care a durat o săptămână, a fost dedicată celebrării Anului Internațional al Cooperativelor.

Evenimentul a reunit atât reprezentanți ai Alianței Cooperative Internaționale (ACI), cât și invitați speciali din diverse domenii. Printre vorbitorii principali s-au numărat actorul britanic Steve Coogan, autorul și bloggerul canadian Cory Doctorow, precum și jurnalistul Grace Blakely, care au pus accent pe rolul soluțiilor cooperative în combaterea inegalităților și a eșecurilor pieței capitaliste.

Politicienii nu au lipsit de pe scenă. Lucy Powell, liderul Camerei Comunelor, a lansat un apel participanților să contribuie la consultările guvernamentale privind dezvoltarea sectorului cooperatist.

Un moment-cheie al congresului a fost intervenția directorului general al ACI, Jeroen Douglas, care a prezentat inițiativele globale ale organizației: platforma Coop Exchange pentru accesul la capital, dezvoltarea unui cloud cooperatist, a unei piețe digitale și parteneriatul recent cu RegionAgri, menit să sprijine fermierii în adoptarea tehnologiilor climatice inteligente. Douglas a subliniat că „2025 este un an de tranziție, cu o schimbare de paradigmă geopolitică majoră”, menționând și lansarea grupului de lideri CM50, care va prezenta o declarație la Summitul Social Mondial al ONU, de la Doha.

Președintele ACI, Ariel Guarco, a mulțumit celor de la Co-operatives UK pentru găzduire și a încurajat participanții să privească înainte cu „claritate, curaj și convingere. Participarea, dezbaterile deschise și schimbul fratern sunt cele care permit mișcării noastre să crească și să înflorească pe tot globul”.

Fondată la Londra în 1895, Alianța Cooperatistă Internațională marchează în acest an 130 de ani de existență, rămânând un pilon central în promovarea identității cooperative și a comerțului între cooperative la nivel mondial.

Știri de azi pentru mâine

Descoperire fantastică: brevetele lui Alfred Nobel!

Douăsprezece brevete aparținând inventatorului suedez Alfred Nobel, pierdute timp de o jumătate de secol, au fost găsite în această vară în casa de vacanță a unui cuplu din Suedia.

Alfred Nobel, părintele dinamitei, a deținut câteva sute de brevete în diferite țări. Acestea se refereau în mare parte la metode de producere și utilizare a explozivilor pe bază de nitroglicerină.

„Am primit un telefon de la cineva care lucra la o casă de licitații și care ne-a spus că un cuplu din Blekinge, sudul Suediei, a găsit documentele în casa lor de vacanță. După ce le-am recuperat, am examinat aceste documente și ne-am dat seama că erau de mare importanță. Vrem să le păstrăm pentru generațiile viitoare. Când răsfoiești astfel de hârtii, îți faci o idee despre cum era viața acum 150 de ani și despre cum a călătorit și a lucrat Alfred Nobel prin Europa”, a declarat Hanna Stjärne, șefa Fundației Nobel.

Acordate din 1901, Premiile Nobel recunosc meritele persoanelor care au lucrat „în beneficiul umanității”, în conformitate cu dorințele creatorului lor.

Originea explozivă a celor mai rapide stele

Oamenii de știință israelieni și germani au descoperit modul în care unele dintre cele mai rapide stele din Univers ating viteze incredibile, a anunțat Institutul „Technion”.

Folosind simulări computerizate 3D avansate, cercetătorii au aflat că aceste stele hiperveloce, care sunt rămășițe stelare mici și dense ce se deplasează cu viteze de peste 2.000 km/secundă, sunt lansate prin intermediul unor evenimente explozive numite detonatii duble. Fenomenul apare atunci când două stele neobișnuite orbitează una în jurul celeilalte, iar explozia stelei mai grele aruncă în spațiu, cu o viteză extraordinară, bucata rămasă din steaua mai ușoară, au explicat autorii studiului.

Pe măsură ce steaua mai ușoară este parțial distrusă, steaua mai grea suferă o explozie cu dublă detonare, aruncând rămășițele supraviețuitoare ale companionului său în spațiu la viteze hiperveloce ce depășesc 2.000 de kilometri pe secundă – suficient de rapide pentru acele resturi să scape de atracția gravitațională a Căii Lactee.

Cooperativele, laborator viu al democrației

(Urmare din pagina 1)

Alianța Cooperatistă Internațională derulează în prezent un program internațional de dezvoltare cooperativă intitulat „Afaceri centrate pe oameni pentru o dezvoltare durabilă, democratică și incluzivă”, cofinanțat de DG INTPA și derulat până în 2028. Este vorba despre a doua fază a colaborării ACI-UE, după succesul programului „Cooperative în dezvoltare” (2016-2022).

Birourile regionale și globale ale ACI au participat activ la Forumul de Politici, contribuind la sesiunile de lucru și aducând în discuție experiența celor peste 300 de federații naționale membre, care reprezintă câteva milioane de întreprinderi cooperative și peste un miliard de membri la nivel mondial.

Întâlnire importantă la nivelul Comisiei Europene

Pe de altă parte, la finalul lunii iunie, reprezentanții ACI au avut o întrevedere cu Jozef Síkela, comisarul european pentru Parteneriate Internaționale, unde au discutat despre rolul dialogului multilateral și despre provocările și oportunitățile actuale pentru implicarea organizațiilor societății civile și a autorităților locale.

În cadrul întâlnirii, Marc Noël a subliniat: „Organizațiile societății civile și autoritățile locale sunt puncte cheie de intrare într-un ecosistem larg de actori. Înțelegem ce se întâmplă în comunități și putem aduce această perspectivă factorilor de decizie. Cooperativele, ca întreprinderi conduse de valoare, sunt parteneri naturali pentru promovarea participării democratice, a drepturilor omului, a dezvoltării socio-economice și a conservării climei. Suntem parteneri cruciali de la proiectare până la implementare. Așteptăm cu nerăbdare să consolidăm împreună Forumul de politici și alte platforme de dialog pentru a deveni parteneri și mai eficienți pe măsură ce poarta de acces globală este lansată”.

Prezența Alianței Cooperatiste Internaționale la Bruxelles confirmă faptul că mișcarea cooperatistă rămâne un actor esențial în dezvoltarea durabilă și în apărarea democrației participative. Cooperativele nu sunt doar afaceri, ci și instrumente de coeziune socială și solidaritate, capabile să ofere soluții concrete la provocările globale.

NICHOLAS CEZAR

SCM MUNCA Roman - tradiție, perseverență și calitate în confecții

(Urmare din pagina 1)

M-am uitat și la concurență și nu pot preciza că am sesizat inițiative care să-mi atragă atenția sau, de ce nu, să mă uimească.

După atâția ani pe piață, care ar fi exigențele clienților de azi?

Într-adevăr, pot spune că exigențele clienților au crescut foarte mult, astfel încât condițiile de calitate sunt uneori foarte greu de atins, deși factorul uman al cooperativei este foarte bine pregătit. Mai sunt mici probleme, cauzate în mare parte de calitatea materialelor furnizate de către clienți (noi lucrăm exclusiv lohn).

Clienții noștri de ieri sunt și clienții de azi, în proporție de 75%, ca să înțelegem mai bine. Avem colaborări care au început în anul 1995 și continuă și astăzi, dar oricum trendul de creștere a calității este 100%, valabil indiferent de clienți.

În schimb, am constatat în ultimii ani o scădere a calității materialelor furnizate de către aceștia pentru realizarea produselor, iar de aici rezultă probleme în executarea acestora.

Ce tipuri de activități credeți că ar putea deveni rentabile în perspectivă?

Ce pot să remarc este că situația din acest moment nu îmi permite să întrevăd perspective economice de dezvoltare în ceea ce privește domeniul nostru de activitate (producție confecții). Cred că acest an a fost unul de supraviețuire și nu de dezvoltare, iar anul viitor nu se anunță nici el mai bun.

În legătură cu pregătirea personalului, ce metode de recrutare și calificare utilizați în cadrul organizației?

Personalul se recrutează prin AJOFM Neamț și se angajează după susținerea unei probe de lucru în cadrul secției în care avem nevoie de personal. Nu am organizat cursuri speciale de calificare, dar pot spune că facem o calificare și perfecționare „în forma continuă” prin faptul că lucrătoarele lucrează mai multe faze și pe mașini diferite.

În ceea ce privește personalul, avem lucrătoare cu vechime de peste 35 de ani în cooperativă, iar experiența lor este folosită și în acest proces de calificare al lucrătoarelor tinere.

De 4 ani încoace noi am continuat activitatea bazându-ne doar pe forțele proprii, atât în ceea ce privește utilajele, cât și personalul. Am folosit la maximum dotările pe care le aveam și am achiziționat doar câteva mașini de cusut speciale și prese de călcat.

Cu ce experiențe inedite v-ați confruntat de când sunteți în funcție?

Din iulie 2020 sunt în funcția de președinte și acești ani au fost grei, dar plini de situații deosebite – aș remarcă pandemia, în principal. Chiar și așa, ne-am adaptat, am lucrat orice produs (măști, fețe de pernă, uniforme etc.) ca să supraviețuim ca societate cooperativă meșteșugărească.

Ce ne puteți spune despre evoluția sectorului cooperației meșteșugărești?

Sincer, cred că sectorul cooperației meșteșugărești se va micșora în continuare, ca activitate economică. Noi suntem succesorii Cooperativei MUNCA MANUAL Roman, care a fost înființată în anul 1967, și ne-am ambiționat să continuăm activitatea de producție confecții.

Totuși, în acest moment nu văd nicio perspectivă acestui sector, în condițiile în care salariul minim pe economie crește de 2 ori într-un an, iar cheltuielile cu utilitățile au crescut și ele în ultimii ani.

Niciun client nu îți mărește tarifele în cursul anului și nici productivitatea nu poate crește „exploziv”, ca să țină pasul cu creșterile salariale.

În plus, faptul că nu avem predictibilitate a comenzilor pentru lunile care urmează este, poate, cea mai acută problemă pe agenda mea de manager. Comenzile sunt insuficiente, chiar dacă planul pe hârtie arată bine; în fapt, când vine comanda, întâmpini probleme legate de reducerea cantităților, lipsa materialelor sau a accesoriilor etc.

Ne bucurăm că am supraviețuit de la o lună la alta... și cam atât!

Vremuri grele pentru sectorul confecțiilor și în acest moment sunt pesimistă cu privire la viitor. Nu prea văd „luminița de la capătul tunelului”.

L. TEODORESCU

Oameni și locuri - întâlniri istorice

Născut în iunie 1865, la Ciripcău, în Basarabia, într-o veche familie de boieri, Constantin Stere și-a început viața sub semnul frământărilor. Adolescent rebel, atras de ideile narodnicilor ruși, a fost arestat și deportat în Siberia, unde a cunoscut asprimea detenției între 1886 și 1892. Ani de suferință, care însă i-au călit spiritul și i-au dat convingerea că destinul lui va fi legat de lupta pentru libertate și dreptate socială. Această experiență avea să se regăsească mai târziu în scrierile sale memorialistice, precum „În voia valurilor” și ampla frescă autobiografică „În preajma revoluției”.

Constantin Stere, portretul unui vizionar al cooperației

Puțini intelectuali români de la începutul secolului al XX-lea au lăsat o amprentă atât de puternică asupra vieții politice, culturale și economice a țării precum Constantin Stere. Jurist, scriitor, publicist și om politic, dar mai ales un teoretician al cooperativismului, Stere a pledat cu o pasiune rară pentru modernizarea satului românesc și pentru ridicarea meșteșugarilor și a țăranilor prin forme asociative, ca alternativă la un „capitalism sălbatic” care lăsa mase întregi de oameni în afara progresului.

După întoarcerea din exil, s-a stabilit la Iași, unde a absolvit Facultatea de Drept și a devenit profesor universitar și, mai târziu, rector. Tot la Iași, Stere a intrat în viața culturală, fiind unul dintre fondatorii revistei Viața Românească, un adevărat laborator de idei și de afirmare a specificului național. Dar adevărata lui vocație nu era doar cea de dascăl sau publicist, ci de gânditor social și reformator.

Într-o Românie încă dominată de marii proprietari de pământ și de inegalități sociale, Constantin Stere a înțeles că progresul real nu putea veni decât prin mobilizarea maselor. El a pus bazele teoretice ale poporanismului și a devenit, alături de Ion Mihalache și Virgil Madgearu, unul dintre părinții spirituali ai țăranismului. În centrul acestor doctrine se afla cooperativa – meșteșugărească sau agricolă – văzută ca instrument al solidarității economice și ca soluție practică la sărăcie și marginalizare.

Stere a scris lucrări fundamentale despre rolul cooperativei în economia rurală, pledând pentru asocierea țăranilor și a micilor producători. El considera că numai prin cooperare oamenii simpli își pot apăra interesele în fața capitalului mare și a pieței nelociale. „A duce masele țăranesti în viața publică” nu era doar o lozincă politică, ci o strategie de modernizare socială, bazată pe organizare, educație economică și participare activă.

Politician incomod și unionist fervent

Pe lângă activitatea de gânditor social, Stere a fost și un politician de prim-plan. A intrat în rândurile Partidului Național Liberal, unde a fost prefect de Iași și lider local, dar s-a distanțat de Brătieni în anii Primului Război Mondial, când s-a opus intrării României alături de Rusia, pe care o considera un pericol pentru Basarabia.

Destinul i-a dat dreptate într-un fel: în martie 1918, Constantin Stere s-a aflat în mijlocul evenimentelor de la Chișinău

și a avut un rol esențial în adoptarea Declarației de Unire a Basarabiei cu România. A fost ales apoi președinte al Sfatului Țării, confirmându-și vocația de lider al românilor basarabeni.

Ulterior, s-a apropiat de Partidul Țărănesc, alături de Mihalache, Halippa și Lupu, și a contribuit la fuziunea acestuia cu formațiunile similare din Basarabia. Prin aceasta, Stere a întărit curentul de stânga și componenta socială a partidului, insistând mereu asupra cooperativei ca motor al emancipării.

Dincolo de politică, Stere a fost și un scriitor pasionat. Romanele sale și lucrările memorialistice sunt mărturie vii ale unei vieți tumultuoase, marcate de exil, luptă, dar și idealism. A murit în 1936, la Bucov, județul Prahova, în discreție și oarecare uitare, dar ideile sale au supraviețuit.

Astăzi, când spiritul cooperatist românesc caută noi forme de afirmare, figura lui Constantin Stere rămâne o sursă de inspirație. El a arătat că asocierea liberă și solidaritatea între oameni pot fi o cale de modernizare și de apărare împotriva exceselor pieței.

Moștenirea sa este dublă: pe de o parte, contribuția la făurirea României Mari, prin rolul său în Unirea Basarabiei; pe de altă parte, contribuția la conturarea unei viziuni economice și sociale având la bază cooperația, care rămâne actuală și astăzi.

LAURENȚIU TEODORESCU

